

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

κατὰ τὸ ἔτος 1898

συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καββαδία καὶ μετὰ ἔγκρισιν τοῦ συμβουλίου ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν ἐταίρων τῇ 10 Ἰανουαρίου 1899.

Κύριοι,

Ἡ κατὰ τὸ 1897 οἰκονομικὴ δυσπραγία τῆς Ἑταιρείας, ἀποτέλεσμα τῶν τότε ἀνωμάτων περιστάσεων τῆς πατρίδος, δὲν ἐπανελήφθη εὐτυχῶς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1898, διότι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διετέθησαν ἅπαντα τὰ ἐκδοθέντα γραμμάτια τοῦ λαχείου, κατ' ἀκολουθίαν τὰ μὲν καθαρὰ ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας, τὰ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν δηλ. τῶν ἐξόδων καὶ τῶν ἀμοιβῶν τῶν κερδησάντων ἀριθμῶν τοῦ λαχείου, ἀνῆλθον εἰς δρ. 272,893 τὰ δὲ καθαρὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δρ. 221,324, ὥστε ἡ χρῆσις τοῦ λήξαντος ἔτους παρέσχε περίσσευμα δρ. 51,569. Ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ὑπὸ τοῦ λογιστοῦ τῆς Ἑταιρείας Ἀρ. Λάππα συντεταγμένῳ κατὰ τοὺς λογιστικοὺς κανόνας ἀπολογισμῶ τῆς χρήσεως τοῦ λήξαντος ἔτους ἐκτίθενται ἐπακριβῶς καὶ ἀναλελυμένως τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔσοδα καὶ ἔξοδα¹.

¹ Ἴδε τοὺς πίνακας τούτους προσηρηθένους ἐν τῷ τέρει τοῦ τεύχους τούτου τῶν Πρακτικῶν ὑπὸ ἰδίαν σελιδοποίησιν, 1-27.

Νέοι ἑταῖροι ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 9. Μετὰ λύπης δὲ ἀνακοινοῖ ὑμῖν τὸ συμβούλιον ὅτι τῶν παλαιῶν ἑταίρων ἀπεβίωσαν οἱ Κ. Βλαστός, Κ. Κυριακός καὶ Λ. Πασχάλης. Ἀπεβίωσε πρὸς τούτοις ἐσχάτως καὶ ὁ ἐκ τῶν ἰσοβίων ἑταίρων καὶ ἄλλοτε μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας Δημήτριος Σεμιτέλος ἀνὴρ σοφός, διακεκριμένην καταλαβὼν θέσιν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμῃ τῆς φιλολογίας καὶ γενναίως ἐργασθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ταύτης καὶ διὰ συγγραφῶν καὶ διὰ μακροχρονίου διδασκαλίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑ ΕΡΓΑ ἐξετέλεσεν ἡ Ἑταιρεία τὰ ἑξῆς:¹ Ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθησε καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ Ὀλυμπείου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τοῦ συμβουλίου Γ. Νικολαΐδου. Σκοπὸς τῶν ἀνασκαφῶν τούτων εἶνε ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ὄλου περιβόλου μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, ἡ ἐξερεύνησις τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ καὶ ἡ κατὰ τὸ ἐνὸν ἀποκατάστασις αὐτοῦ ἐν ἣ εἶχε τοῦτο τὸ πάλαι μορφήν ἐξυψούμενον ὑπὲρ τὸ ἔδαφος τοῦ περιβόλου. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Νικολαΐδου ἐπερατώθη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ ἀνασκαφὴ ὀλοκλήρου σχεδὸν τοῦ περιβόλου, ἀνεσκάφη περίξ τὸ κρηπίδωμα καὶ ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἐξερευνήθησαν οἱ κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς τοῦ ναοῦ ὄχετοι οἱ δεχόμενοι τὰ ἐκ τῆς στέγης καταρρέοντα ὕδατα. Εὐρέθησαν δὲ κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ περιβόλου δύο κεφαλαὶ γυναικῶν ἐκ μαρμάρου καὶ ἀπεκαλύφθησαν κατὰ χώραν κείμενα βάρθρα τινὰ καὶ ὑποθέματα βάρθρων ἀγαλμάτων. Ἐδαπανήθησαν δρ. 21,518.

Ἐξηκολούθησαν δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ αἱ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἀνασκαφαί, εἰς ἃς ἐδαπανήθησαν δρ. 15,867. Περιωρίσθησαν ὅμως αὗται ἀπλῶς εἰς τὴν ἀποκομιδὴν τῶν ὑπὸ τὸ βόρειον τεῖχος χωμάτων, ἃ προέρχονται ἐκ τῶν

¹ Ἐκθέσεις τῶν ἐφόρων περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας δημοσιεύονται ἐν τῷ τέλει τοῦ τεύχους τούτου τῶν Πρακτικῶν.

ἀνασκαφῶν ὅσαι πότε ἐγένοντο ἐντὸς τῆς Ἀκροπόλεως, ἦσαν δηλ. οὐχὶ ἀνασκαφαί, κυρίως εἰπεῖν, ἀλλ' ἀπλῶς μεταφορὰ χωμάτων ἐκ παλαιοτέρων ἀνασκαφῶν. Εὐρήματα ἄρα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γείνωσιν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις.

Ἄλλη ἀνασκαφικὴ ἐργασία ἐγένετο δι' ὄλου τοῦ ἔτους κατὰ τὴν Στοᾶν τοῦ Ἀττάλου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὑφηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας καὶ παλαιοῦ μέλους τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας Κ. Μυλωνᾶ. Σκοπὸς τῆς ἐργασίας ταύτης εἶνε ἡ ἐξακολούθησις τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ἀπὸ τεσσαρακονταετίας ἤδη ἀποκαλυφθέντος ἐν μέρει οἰκοδομήματος τούτου, ἡ ἐντελής οὕτω ἀποκάλυψις αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐξακρίβωσις καὶ διευθέτησις τῶν κατ' αὐτό. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Μυλωνᾶ ἀνεσκάφη κατὰ πρῶτον τὸ γήπεδον τῆς ἐξαγορασθείσης οἰκίας Εὐσταθίου, ἐν ᾧ ἀπεκαλύφθησαν ἐνιαχοῦ τὰ θεμέλια τοῦ στυλοβάτου τῆς ἐξωτερικῆς δωρίου ρυθμοῦ κιονοστοιχίας τῆς στοᾶς, ἰσοπεδῶθη ἀκολούθως ὁλόκληρος ὁ χώρος μέχρι τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τῆς στοᾶς, ἐφ' οὗ αἱ θύραι αἱ εἰς τὰ δωμάτια ἄγουσαι, καὶ ἤρχισεν ἡ ἐκχωμάτωσις τῶν δωματίων, συγχρόνως δὲ περιεφράχθη διὰ τοίχου ἅπας ὁ τῷ Δημοσίῳ ἀνήκων χώρος, ἐφ' οὗ ἐκτείνεται ἡ στοά. Τῶν γενομένων δὲ εὐρημάτων μνημονευτέον ἐνταῦθα 150 περίπου μολύβδινα ἀττικὰ σύμβολα, ὧν τινα πρωτοφανεῖς φέρουσι τύπους, καὶ εἰκονιστικὴν μαρμαρίνην κεφαλὴν ἀξιόλογον τὴν ἔκφρασιν καὶ τὴν ἐξεργασίαν καὶ ὁμοιάζουσαν πρὸς τὴν ἐπὶ νομισμάτων εἰκονιζομένην κεφαλὴν Εὐμένους τοῦ Β'. Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 10,359.

Ἄλλη δὲ σκαφικὴ ἐργασία ἐγένετο ἐπὶ βραχῶν χρόνον ἐν τοῖς ὑπὸ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως μνημείοις ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Ἐταιρείᾳ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Γ. Σωτηριάδου, ἐξακολούθησις τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1897 γινομένων ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ τούτῳ χώρῳ ἐργασιῶν.

Περιορίσθησαν δὲ αἱ ἐργασίαι ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ Ὀδείου τοῦ Ἡρώδου καὶ ἐν μέρει ὑπὲρ αὐτό. Συνεπληρώθησαν τὰ ἐκ τῆς καταπτώσεως τοίχων καὶ διαρρήξεως τοῦ βράχου σχηματισθέντα χάσματα, ἀνηγέρθησαν τὰ κατάλληλα ἀναλήμματα καὶ κλίμακες πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὑπὲρ τὸ Ὀδεῖον ἀρχαίας ὁδοῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη τὸ κοῖλον ἀπὸ τῶν σωρῶν τῶν λίθων καὶ τῶν χωμάτων. Διὰ τῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις ἐργαζομένων ἐργατῶν ὁ κ. Σωτηριάδης ἐξερεύνησε καὶ μικρόν τι παρὰ τὸ Ἄστεροσκοπεῖον ἀποκαλυφθὲν ρωμαϊκῶν χρόνων νεκροταφεῖον. Ἐνταῦθα ἀνεφάνησαν τάφοι κεκαυμένων νεκρῶν πολυάριθμοι καὶ ὄχετοὶ ἐκ παλαιότερων οἰκήσεων, τεμάχια μιτρῶν πηλίνων καὶ δεκατρεῖς μικροὶ καὶ μεγάλοι κιονίσκοι ἐπιτάφιοι μετ' ἐπιγραφῶν δηλουσῶν τὰ ὀνόματα τῶν τεθαμμένων. Ἐδαπανήθησαν ἐν ταῖς ἐργασίαις ταύταις δρ. 505.

Σκαφικὴ τις ἐργασία ἐγένετο καὶ περὶ τὸ *Μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου* πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ σχεδίου τοῦ μνημείου τούτου, πρὸς ἀνεύρεσιν καταπεπτωκῶν τυχόν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐξερεύνησιν λειψάνων τινῶν κτιρίων ἀναφανέντων κατὰ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ πρὸς μεταφορὰν μαρμάρων διὰ γενομένης ἐργασίας πρὸς στερέωσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μνημείου (ἶδε σελ. 21). Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐποπτεύσαντος τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐφόρου ἀρχαιοτήτων καὶ μέλους τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας Α. Σκιᾶ ἀπεκαλύφθη ἅπαν τὸ κρηπίδωμα τοῦ μνημείου καὶ ἐξερευνήθη ὁ περίξ χώρος μέχρι τοῦ βράχου, ἀλλ' οὐδὲν ἀρχιτεκτονικὸν μέλος τοῦ μνημείου εὗρέθη, οὐδὲ τάφος τις ἐφάνη ἐκεῖ, ὥστε ἢ ἦτο κτιστὸς ὁ τάφος ὑπὲρ τὸν βράχον καὶ ἐξηφανίσθη ἢ τὸ μνημεῖον δὲν ἐμπεριεῖχε καὶ τάφον, ὅπερ τὸ πιθανώτερον. Λείψανα δὲ τινα κτιρίου ἀναφανέντα κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς μνημονευθείσης ὁδοῦ ἐδείχθη ὅτι εἶνε λείψανα πύργου ὀχυρωματικοῦ προασπίζοντος τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου κατὰ ἐνδεχο-

μένης ἐπιθέσεως ἐκ τοῦ μέρους τῆς πόλεως· ἀναμφιβόλως ἄρα ὁ πύργος οὗτος ἀπετέλει μέρος τῆς μακεδονικῆς φρουρᾶς τοῦ Μουσείου. Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 988.

ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου Α. Σχιᾶ ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ αἱ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνασκαφαί. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ αἱ ἀνασκαφαί περιωρίσθησαν εἰς τὴν τελείαν ἐξερεύνησιν τοῦ ὑπολειπομένου μέρους τῆς νοτίας αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, ἀρξαμένην ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1897. Τὰ εὐρήματα ὑπῆρξαν πενιχρὰ μὲν, ὡς καὶ ἄλλοτε, οὐχὶ ὅμως καὶ ἄνευ τινὸς σημασίας διότι διὰ τινων εὐρεθέντων παιδικῶν τάφων μετὰ γεωμετρικῶν ἀγγείων, κειμένων μεταξὺ τῶν ἐρειπίων προϊστορικῶν οἰκημάτων, καὶ διὰ τῆς εὐρέσεως ὁμοίων ἐρειπίων καὶ νεκρικῶν πυρῶν πολλαχοῦ τῆς Ἐλευσίνος καὶ τοῦ περὶ αὐτὴν χώρου ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ προϊστορικὸς ἐν Ἐλευσῖνι συνοικισμὸς ἦτο μέγας ἐκτεινόμενος καθ' ἅπασαν τὴν νοτίαν, τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν βορειοανατολικὴν πλευρὰν τοῦ λόφου, ἄνευ διακοπῆς. Ἐξερευνηθῆ δὲ καὶ μικρὸν μέρος τοῦ χώρου τούτου μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐν τῇ νοτίᾳ αὐλῇ ἀνασκαφῆς. Τὰ γενόμενα δὲ εὐρήματα εἶνε σχεδὸν μόνον ἀγγεῖα καὶ ὄστρακα ἀγγείων προμηκηναϊκὰ καὶ γεωμετρικὰ, ἀλλ' ἅπαντα ἐν μεγάλῃ ἀφθονίᾳ καὶ ποικιλίᾳ. Ἐγένετο δὲ καὶ μεγάλη ἐργασία ἐν τῷ Μουσεῖῳ πρὸς κατάταξιν παλαιωτέρων τε καὶ νεωτέρων εὐρημάτων, συνετάχθη δὲ καὶ κατάλογος τῶν μέχρι τοῦ 1897 εὐρημάτων περιλαμβάνων ὑπὲρ τοὺς χιλίους ἀριθμούς. Διὰ τὰς ἀνασκαφὰς καὶ ἐργασίας ταύτας ἐδαπανήθησαν δρ. 7,523.

Ἄλλη δὲ ἐν Ἀττικῇ ἀνασκαφῇ ἐγένετο ἐν Σουνίῳ ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσεῖῳ καὶ μέλους τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας Βαλερίου Στάη. Σκοπὸς τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἦτο ἡ ἐξακρίβωσις τῶν τοῦ ναοῦ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς καὶ ἡ ἀποκάλυψις τοῦ περὶ αὐτὸν χώρου.

Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Στάης ἐπερατώθη ἡ ἐκσκαφή καὶ ἐκκαθάρισις τοῦ τε ναοῦ καὶ παντὸς σχεδὸν τοῦ περιβόλου· σπουδαῖα δ' ἔσχεν ἀποτελέσματα ἢ ἐργασία αὐτὴ ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν ἔποψιν. Καὶ ἐν πρώτοις ἐδείχθη ὅτι ὁ ναὸς εἶχε καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δύο παρὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς στίχους κίωνων, ὡσπερ καὶ ὁ Παρθενῶν καὶ ἄλλοι μεγάλοι συνήθως ναοί. Ἰκανῶς δὲ διδακτικὰ εἶνε τὰ πορίσματα τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ ὑπὸ τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ τεχνητοῦ στερεοῦ ἐδάφους καὶ ἄλλαι τινὲς ἀναφανείσαι ἀρχιτεκτονικαὶ λεπτομέρειαι. Διὰ τῆς γενομένης δὲ ἐν τῷ περιβόλῳ ἀνασκαφῆς ἀπεκαλύφθη μακρὰ στοὰ τὴν βορείαν καὶ δυτικὴν τούτου πλευρὰν περιβάλλουσα καὶ ἀρχομένη ἀπὸ τῶν Προπυλαίων, ὧν ἡ ἀνασκαφὴ ἀπεκάλυψεν ἐπίσης τὸ ἀκριβὲς σχέδιον. Τὰ Προπύλαια ταῦτα εἶχον τρεῖς εἰσόδους, ὧν ἡ μεσαία διὰ τὰς ἀμάξας προωρισμένη οὖσα καὶ εὐρεῖα ἰκανῶς εἶνε καὶ δι' ἀνωφεροῦς ἐπιπέδου προσιτή. Ἀνὰ δύο δὲ κίονες δωρικοῦ ρυθμοῦ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν τῆς εἰσόδου ὑπεβάσταζον τὸ ἐπιστέγασμα τῶν πυλῶν τούτων. Γενομένων δὲ ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ εὐρημάτων μνημονευτέον πολλοῦ λόγου ἄξιον χαλκοῦν μηχανήμα πρὸς ἀνέλκυσιν τῶν μαρμάρων κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἐνεπιγράφους τινὰς σφαίρας ἐκ λίθου.

Ἐνήργησε δὲ ἀνασκαφὴν τινα ὁ κ. Στάης καὶ ἐπὶ τοῦ βορειοανατολικῶς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς κειμένου εἰς ἀπόστασιν 500 περίπου μέτρων ὑψώματος, ἀφ' οὗ εἶνε ὁρατὸς περιβόλος ἐκ πολυγωνικῶν ὀγκολίθων. Ἐντὸς τοῦ χώρου τούτου ἀπεκάλυψε περιέργον οἰκοδόμημα, ναόν, ὡς φαίνεται, καὶ δὴ τὸν τοῦ Ποσειδῶνος ἴσως, ὡς εἰκάζει. Ὁ ναὸς οὗτος δὲν εἶχε περίστασιν, κίονας δηλ. περιθέοντας ἐξωτερικῶς τὰς τέσσαρας αὐτοῦ πλευρὰς, ἀλλὰ μόνον δύο στίχους κίωνων, τὸν μὲν πρὸ τῆς ἀνατολικῆς, τὸν δὲ πρὸ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς· ὁ δὲ ναὸς ἦτο τετράγωνος σχεδὸν (μῆκ. 19 μ., πλ. 14 μ.) καὶ εἶχεν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ

τέσσαρας κίονας, οίτινες υπεβάσταζον τὴν ὄροφν. Κατὰ τὸ δυσμικὸν δὲ μέρος τοῦ ναοῦ κιγκλίδωμα ἀπεχώριζε μικρὸν πλακόστρωτον χώρον, ἐν ᾧ ἦτο ἰδρυμένον τὸ ἄγαλμα. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἐδαπανήθησαν δρ. 6,462.

Ἐν Ἐρετρίᾳ ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ τάφων ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Ἐταιρείᾳ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κ. Κουρουγιώτου. Δι' αὐτῶν εὐρέθη χρυσοῦν ἔν τινα τάφῳ διάδημα, ἐφ' οὗ εἰκονίζεται πολύμορφος παράστασις θεῶν. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τάφῳ εὐρέθησαν πρὸς τούτοις χρυσῆ ἄλυσις ἀπολήγουσα ἐκατέρωθεν εἰς κεφαλὰς βοῶν, ζευγὸς μικρῶν χρυσῶν ἐνωτίων καὶ ἄλλα μικρὰ κοσμήματα. Ἐν ἄλλοις δὲ τάφοις εὐρέθησαν χρυσοῦς δακτύλιος μετ' ἐγγεγλυμμένης Νίκης, δύο χρυσᾶ κομβία, ἐρυθρόμορφοι καὶ λευκαὶ λήκυθοι μετὰ γραφῶν, ἐπιτύμβιοι στήλαι, μεγάλη ἔμμετρος ἐπιγραφή καὶ πῆλινά τινα εἰδώλια. Ἀξιόλογον δὲ εὕρημα εἶνε μέγας ἀμφορεὺς (ὑψ. 0,90) τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος π.Χ. ἐφ' οὗ μυθολογικὴ παράστασις. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἐδαπανήθησαν δρ. 4,916.

Κατὰ δὲ τὰς *Κυκλάδας* νήσους ἐξεχολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος αἱ πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ ἐξερεύνησιν ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσείῳ ἐφόρου καὶ μέλους τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας Χρήστου Τσουντα, ὅστις ἐπεσκέφη ἐφέτος δύο νήσους, τὴν Σίφνον καὶ τὴν Σύρον. Ἐν Σίφνῳ ἀνέσκαψε μόνον ἐννέα τάφους, ἐν οἷς εὐρέθησαν πῆλινά τινα καὶ μαρμάρινα ἀγγεῖα, δύο μαρμάρινα εἰδώλια, ὀλίγαι λίθιναι ψῆφοι ὄρων καὶ μία χαλκῆ λαβίς. Ἐν Σύρῳ δὲ ἀνεκαλύφθησαν 630 περίπου τάφοι, ἐν οἷς εὐρέθησαν πολλὰ πῆλινα ἀγγεῖα, ὧν ἕνια φέρουσιν ἐγχάρακτα, ἄλλα δὲ γραπτὰ κοσμήματα, ἔπειτα διάφορα μαρμάρινα ἀγγεῖα, ἕξ μαρμάρινα εἰδώλια, πολλαὶ χαλκαῖ βελόναι, καρφίδες καὶ λαβίδες καὶ ἄλλα τινά. Καὶ τὸ σχῆμα τῶν τάφων τούτων εἶνε περίεργον· πολλοὶ εἶνε τετράπλευροι, ἄλλοι μᾶλλον ἢ ἦττον κυκλοτερεῖς, φαίνονται

δὲ ὅτι ἀπομιμοῦνται τὰς κατοικίας τῶν ζώντων· διότι ἐνῶ αἱ διαστάσεις των εἶνε μικραί, καὶ ἐν ἐκάστῳ κατετίθετο ἄνωθεν συνήθως εἷς μόνος νεκρός, ὅμως ἔχουσι σχεδὸν πάντες θύραν ἐπ' ἱμιαῖς τῶν πλευρῶν, πρακτικῶς ἄχρηστον.

Πλὴν τῶν τάφων ἀνεκαλύφθησαν δύο Ἀκροπόλεις, ἡ μὲν ἐν Σίφνῳ, ἡ δὲ ἐν Σύρῳ· ἀμφότεραι δ' ἔχουσι τοῦτο τὸ ἰδιαιτερον χαρακτηριστικόν, ὅτι περιβάλλονται ὑπὸ δύο τειχῶν, ἐξ ὧν τὸ ἐσώτερον εἶνε παχύτερον καὶ ἔχει κατὰ διαστήματα πύργους τετραγώνους μὲν ἐν Σίφνῳ, μᾶλλον δὲ στρογγύλους ἐν Σύρῳ· τὸ ἐξωτερικὸν τεῖχος εἶνε ἀσθενέστερον, ἀπέχει δὲ τοῦ ἐσωτερικοῦ τόσον, ὥστε μόνον εἷς ἄνθρωπος νὰ δύναται νὰ διέλθῃ. Ἡ τῆς Σύρου Ἀκρόπολις εἶνε σύγχρονος τῶν τάφων, ἡ δὲ τῆς Σίφνου κατὰ τι ὑστερωτέρα καὶ ἡ τειχοδομία αὐτῆς τελειότερα. Ταῦτα κατὰ τὰς ἐκθέσεις τοῦ κ. Τσουντα. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἐδαπανήθησαν δρ. 4, 106.

Ἄλλη δὲ ἀνασκαφὴ ἐγένετο ἐν τῇ νήσῳ *Ῥήνεια* ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Δ. Σταυροπούλου, ἡτις ἔσχε κυρίως τοῦτο τὸ ἱστορικῶς σπουδαῖον ἀποτέλεσμα, ὅτι ἤνεγκεν εἰς φῶς αὐτὰς τὰς παλαιὰς ταφὰς τῆς Δήλου τὰς κατὰ τὴν κάθαρσιν τῆς νήσου τῷ 426/5 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐξορυχθείσας καὶ εἰς Ῥήνειαν μετενεχθείσας, αὐτὰς τὰς «ἀνευρεθείσας θήκας τῶν τεθνεώτων». Ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ δρ. 2, 104.

Ἐπὶ ὀλίγους μῆνας ἐξηκολούθησαν καὶ αἱ ἐν *Λυκοσοῦρα* ἀνασκαφαί, ἐποπτεύοντος τοῦ Κ. Κοντοπούλου. Ἀφ' οὗ ἐγένοντο συμπληρωτικαὶ τινες σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐν τῇ παλαιότερᾳ ἀνασκαφῇ, ἐξητάσθη διὰ σκαφῆς τὸ κτίριον, ὃ ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων καλεῖται *Μαρμαρόπλακα*. Ἐδείχθη δὲ διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, ὅτι τὸ προκείμενον κτίριον εἶνε μεγάλη δεξαμενὴ ἐκ πωρίων λίθων κατὰ τὸ ἰσοδομικὸν σύστημα κατεσκευασμένη. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ κ. Δαῖρφελδ ἐπισκεφθεὶς τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας κατὰ τὸ λῆξαν

ἔτος διέγνω ὅτι τὸ ὑπὲρ τὸν ναὸν τῆς Δεσποίνης ἀποκαλυφθὲν ἐν ἔτει 1897 κτίριον ἦτο μέγας βωμός, ἐν ᾧ κατὰ Παισανίαν «οἱ Ἀρκάδες ἔθουον ἱερεῖα πολλά τε καὶ ἄφθονα», ὅμοιος τὸ σχῆμα τῷ περιφῆμῳ βωμῷ τῆς Περγάμου.

Ἀνῆλθε δὲ ὁ κ. Κοντόπουλος καὶ εἰς τὸ Λύκαιον ὄρος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποῖου ἐν κυκλικῷ χώρῳ 25 περίπου μέτρων παρετήρησε πλῆθος μικρῶν τεμαχίων ὄστῶν, ἐξ ὧν ὀρμώμενος φρονεῖ ὅτι ἐκεῖ ἦτο ὁ βωμός περὶ οὗ ὁ Παισανίας λέγει «. . . ἐπὶ τούτου τοῦ βωμοῦ τῷ Λυκαίῳ Διὶ θύουσιν ἐν ἀπορρήτῳ· πολυπραγμονῆσαι δὲ οὐ μοι τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἡδὺ ἦν, ἐχέτω δὲ ὡς ἔχει καὶ ὡς ἔσχεν ἐξ ἀρχῆς». Πρὸ τοῦ βωμοῦ δὲ τούτου ἀνεφάνησαν δύο λίθοι κατὰ χώραν κείμενοι, οἵτινες εἶνε ἴσως αἱ βάσεις τῶν ἐκεῖ ἰδρυμένων τὸ πάλαι δύο κιόνων, ἐφ' ὧν ἴσταντο ἀετοὶ ἐπίχρυσοι. Διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐδαπανήθησαν δρ. 1,764.

Ἐξηκολούθησαν δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ αἱ ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ, περιορισθεῖσαι κυρίως εἰς τὴν ἐντελῆ ἀποκάλυψιν τοῦ ὑπολειπομένου μέρους τοῦ Γυμνασίου καὶ εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ πρὸς νότον τούτου οἰκοδομήματος, ὃ φαίνεται ὅτι εἶνε Βαλανεῖον. Πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Ἀδάτου, ἔνθα ὡσαύτως ἀνεσκάφη χῶρός τις, εὐρέθη σπουδαιότητι ἐπιγραφῆ τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἀναγράφουσα καὶ καθορίζουσα τὰς θυσίας, ἃς ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων ἐτέλει τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀσκληπιείων, ὡς φαίνεται. Ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐθυσιάζοντο δύο βόες, ὁ μὲν τῷ Ἀπόλλωνι, ὁ δὲ τοῖς σὺν τῷ Ἀπόλλωνι λατρευομένοις θεοῖς. Ἐπὶ δὲ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐθυσιάζοντο τρεῖς βόες, ὁ μὲν τῷ Ἀπόλλωνι, οἱ δὲ δύο ἕτεροι τοῖς σὺν τῷ Ἀσκληπιῷ λατρευομένοις θεοῖς καὶ θεαῖς. Συγχρόνως δὲ ἐθυσιάζετο ἀλέκτωρ τῷ Ἀσκληπιῷ, ἀλεκτορὶς τῇ Ἀθητῷ καὶ ἕτερα τῇ Ἀρτέμιδι· προσεφέροντο δὲ καὶ τὰ διὰ τὰς θυσίας ἀναγκαῖα, σίτος, κριθαὶ καὶ οἶνος. Οἱ μηροὶ

δὲ τῶν θυσιαζομένων βοῶν κατενέμοντο τοῖς θεοῖς, τοῖς ἱερομνήμοσι, τοῖς ἀοιδοῖς καὶ τοῖς φρουροῖς, οἷς ἐδίδοντο πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἐντόσθια. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ λίθῳ εἶνε κεχαραγμένη καὶ ἄλλη λίαν ἐνδιαφέρουσα ἐπιγραφή ὑστερωτέρα κατὰ τι, ἐν ἧ πρόκειται περὶ ἀποδόσεως χρηματικοῦ ποσοῦ, ὃ οἱ Ἐπιδαύριοι ὄφειλον τοῖς ἐν Ἀρχαδικῇ τινι κώμῃ παρὰ τὴν Μαντίνειαν οἰκοῦσιν Ἐλισφασίοις. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἐδαπανήθησαν δρ. 7,363.

Ὑπολείπεται εἰσέτι νὰ εἰπωμεν βραχέα τινὰ περὶ τῶν ἐν Θέρμῳ ἀνασκαφῶν, περὶ τῶν σπουδαιοτάτων τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀνασκαφῶν τῆς Ἐταιρείας. Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ἐνεργοῦντος τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐφόρου ἀρχαιοτήτων παρὰ τῇ Ἐταιρείᾳ Γεωργίου Σωτηριάδου ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν τὰ ἐξῆς :

Διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ λήξαντος ἔτους ὄχι μόνον ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ἀνασκαπτόμενον ἀπὸ τοῦ 1897 ἱερὸν ἦτο τὸ τοῦ Θερμίου Ἀπόλλωνος, ὡς εἶχεν ἔκτοτε προΐδει ὁ κ. Σωτηριάδης, ἀλλὰ καὶ ἀνεκαλύφθη αὐτὸς οὗτος ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ναὸς ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος, πρωτοφανῆς ἐν Ἑλλάδι, περίεργος καὶ διδακτικώτατος. Οὗτος εἶνε ναὸς δωρικός περιπτερος, ὅστις εἶχε δεκαπέντε κίονας κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς καὶ πέντε κατὰ τὰς μικρὰς. Εἶχε δὲ ὁ σηκὸς κατὰ τὸ μέσον καὶ ἐσωτερικὴν κίωνων στοάν, ὧν αἱ βάσεις πᾶσαι, δέκα τὸν ἀριθμὸν, σώζονται· πρόναον δὲν εἶχε, εἰμὴ μόνον ὀπισθόδομον ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ βᾶσιν κίονος. Ἦτο δὲ ᾠκοδομημένος ὁ ναὸς ἐν μέρει ἐπὶ μεγάλου ἐκ χώματος βωμοῦ ἐν ᾧ τέφρα καὶ πλῆθος κεκαυμένων ὀστῶν. Ὑπὸ τὸ δάπεδον δ' αὐτοῦ ἀπεκαλύφθησαν καὶ παντοῖα τοιχώματα τὰ ὁποῖα ἀνήκον ἴσως εἰς σηκὸν καὶ ὀπισθόδομον παλαιότερου ναοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ περιστάσεως ἐλλειψοειδοῦς, ἧς σώζονται αἱ βάσεις τῶν κίωνων πιθανώτατα ξυλίνων. Καὶ ἄλλα δὲ τοιχώματα ἐν τῷ αὐτῷ στρώματι

φέρουσιν ἔξω τοῦ ναοῦ πρὸς βορρᾶν ἀποτελοῦντα ἑλλειψοειδῆ περιβόλον μήκους δώδεκα περίπου μέτρων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν μέχρι τοῦδε τάφοι κεκαυμένων νεκρῶν. Μόνον δὲ τὰ θεμέλια καὶ οἱ κίονες τοῦ ναοῦ, ὧν εὐρέθησάν τινες σπόνδυλοι, ἦσαν λίθινοι. Ὁ θριγκὸς ἦτο ξύλινος. Τούτου δὲ αἱ μετόπαι ἦσαν ἐπενδεδυμένοι διὰ πηλίνων ζωγραφιστῶν πλακῶν, ὧν τινες εὐρέθησαν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ. Τούτων ἡ μὲν εἰκονίζει κυνηγόν, ἡ δὲ τὸν Περσέα, ἡ δὲ δύο γυναῖκας, ἐπὶ μιᾶς τῶν ὁποίων σώζεται γεγραμμένη κορινθιακοῖς γράμμασι ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ ἀρχαϊκῆ ἐπιγραφή ΧΕΛΙΔΦΟΝ, ἡ δὲ Ποργόνειον τοῦ ἀρχαιότερου τρόπου, ἡ δὲ τρεῖς μορφὰς πολυτελῶς ἐνδεδυμένας καὶ ἐπὶ θρόνου καθημένας. Κατὰ τὸν τρόπον δὲ τῆς ἐργασίας τῶν εὐρημάτων τούτων ὁ ναὸς ἀποδεικνύεται οὐχὶ νεώτερος τῆς Ζ' ἢ τῶν ἀρχῶν τῆς ΣΤ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. πυρποληθεὶς πιθανῶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Ε' τὸ 218 ἢ 206 π. Χ.

Ἐξ ἴσου σπουδαῖα εἶνε τὰ ἐκ τῆς στέγης τοῦ ναοῦ πήλινα εὐρήματα καὶ ἰδίως αἱ ἠγεμόνες κεραμίδες, ὧν πλεῖστοι εὐρέθησαν. Τούτων αἱ μὲν εἶνε ἠγεμόνες λεοντοκέφαλοι, αἱ δὲ ἔχουσι μορφήν κεφαλῶν κορῶν ἢ ἀνδρῶν ἢ Σειληνῶν.

Καὶ ἐκ τοῦ διακόσμου δὲ τοῦ παλαιότερου ναοῦ τοῦ ἀνάγοντος ἡμᾶς ἴσως μέχρι τῆς πρώτης χιλιετηρίδος π. Χ. εὐρέθησαν λείψανά τινα καὶ ἰδίως ὀρθοκέραμοι βαρῦτατοι καὶ μέγιστοι μορφὰς φέροντες αἰγυπτιαζούσας.

«Διὰ τῶν εὐρημάτων τούτων γίνεται ἀναμφίβολον πλέον ὅτι πρὸ τῶν μέσων ἤδη τῆς Ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ὅτε μετήνεγκε τὴν κορινθιακὴν τέχνην εἰς τὴν Ἐτρουρίαν ὁ Βακχιάδης Δαμάρετος μετὰ τῶν Κορινθίων καλλιτεχνῶν Εὐχειρος καὶ Εὐγράμμου, τὰ λαμπρὰ τότε τῆς τέχνης ταύτης προϊόντα ἐκόσμησαν τοὺς ἑλληνικοὺς πρῶτον ἐν τῇ μητροπόλει ναοῦς, οἱ ἔνδοξοι δὲ τεχνίται τῆς κυριαρχού-

σης τῶν θαλασσῶν Κορίνθου, μεταξύ τῶν ὁποίων ὡς πρῶτος ἐπινοητὴς νέων τρόπων φέρεται ἐν τῇ παραδόσει ὁ Βουτάδης, εἰργάσθησαν καὶ πλησιέστερον τῆς γενετέρας αὐτῶν πόλεως ἐντὸς τῆς εὐρυτάτης περιφερείας τῆς ἐμπορικῆς αὐτῆς ἐπιρροῆς. Εἰς τοὺς ἀπωτάτους δὲ ἐκείνους ἱστορικοὺς χρόνους τῆς ἀρχαίας τέχνης ἀνέλπιστον φῶς ἐπιχέει νῦν ὁ Θέρμος».

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις εὐρέθησαν παρὰ τὸν ναὸν καὶ ἐπιγραφαὶ ἐπὶ λίθων ὑστερώτεραι τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος καὶ χαλκῇ στήλῃ ἐντὸς τοῦ ναοῦ φέρουσα ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς ἐπιφανείας ἐπιγραφὴν συνθήκης καὶ συμμαχίας Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνάνων, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ἐπιγραφὴν διαιτησίας περὶ τῶν ἀμοιβαίων ὁρίων τῶν ἀκαρνανικῶν πόλεων Οἰνιαδῶν καὶ Μητροπόλεως. Καὶ ἡ χαλκῇ δ' αὕτη στήλη καὶ πάντα τὰ ἐκ τοῦ ναοῦ εὐρήματα ἐκομίσθησαν εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἐθνικὸν Μουσεῖον, οὐτινος, ἀφ' οὗ συναρμολογηθῶσι, συγκολληθῶσι καὶ ἐκτεθῶσι καταλλήλως, λαμπρὸν κόσμον θὰ ἀποτελεῶσιν. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἐδαπανήθησαν δρ. 8,308.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Μεταβαίνομεν νῦν εἰς τὰ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ συντήρησιν τῶν μνημείων ἔργα καὶ ἐν πρώτοις εἰς τὰς ἐργασίας πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ *Παρθενῶνος*.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος κατωρθώθη ἡ ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς Ἑταιρείας ἐξόρυξις τῶν ἀναγκαιῶν κατὰ τε τὸ μέγεθος καὶ τὴν ποιότητα μαρμάρων πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν βεβλαμμένων μελῶν τοῦ οἰκοδομήματος, κατωρθώθη πρὸς τούτοις καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν μαρμάρων τούτων εἰς Ἀθήνας καὶ ἀναδίβασις αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπερ οὐ μικρὰς δυσχερείας παρείχε, καὶ οὕτως ἤρξαντο πλέον αἱ ἐργασίαι τῆς ὑποστηρίξεως. Διὰ τὰς μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἐργασίας ταύτας ἐδαπανήθησαν, συμπεριλαμβανομέ-

νης καὶ τῆς δαπάνης πρὸς ἀγορὰν τῶν μαρμάρων, δρ. 19,496.

Ἦρξατο δὲ ἡ Ἑταιρεία ἐργασιῶν καὶ πρὸς ὑποστήριξιν ἄλλου ἐν Ἀθήναις μνημείου σπουδαίως κινδυνεύοντος καὶ τούτου, τοῦ μνημείου τοῦ Φιλοπάππου, οὗ ἑσπερώθη μέχρι τέλους τοῦ ἔτους τὸ κρηπίδωμα. Διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐδαπανήθησαν δρ. 4,805.

Μωσαϊκὸν δὲ ἑδαφος ἀποκαλυφθὲν πρό τινων ἐτῶν ἐν Πάτραις, ἀξιολογώτατον διὰ τὰς ἐν αὐτῷ παραστάσεις, εἰλημμένας ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν γυμναστικοῦ καὶ ἀθλητικοῦ βίου, ἐκινδύνευε νὰ καταστραφῇ. Τὸ μνημεῖον τοῦτο περιέφραξεν ἡ Ἑταιρεία καὶ ἐξησφάλισε διὰ ξυλίνου καὶ σιδηροῦ ἐπιστεγάσματος κατὰ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Τσίλλερ ἀντὶ δαπάνης δρ. 9,926.

Ἀνέλαβε δὲ ἡ Ἑταιρεία καὶ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Μουσείου, περὶ οὗ πολὺς ἐν τῷ τύπῳ ἐγένετο λόγος ὡς κινδυνεύοντος. Ἡ κυβέρνησις, εἰς ἣν ἐδήλωσε τὸ Συμβούλιον ὅτι εἶνε πρόθυμον νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν πρὸς στερέωσιν τοῦ οἰκοδομήματος δαπάνην, ἔπεμψεν ἐπιτροπὴν ἐκ μηχανικῶν εἰς Ὀλυμπίαν ἥτις νὰ ἐξετάσῃ τὸ οἰκοδόμημα καὶ προτείνῃ τί τὸ δέον γενέσθαι. Αἱ ἐργασίαι θέλουσιν ἀρχίσαι εὐθὺς ὡς ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ὑποβάλλῃ τὴν ἔκθεσίν της. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐδαπανήθησαν δρ. 200 διὰ πρόχειρόν τινα ἐπισκευὴν τῆς στέγης.

Ἐν Δαφνίῳ ὑπελείπετο ἡ ἐκτέλεσις μικρῶν τινων ἐργασιῶν πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ μεγάλου καὶ πολυδαπάνου ἔργου τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ναοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μωσαϊκῶν, ὅπερ ἡ Ἑταιρεία ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκτελεῖ ἐκεῖ, καὶ ἰδίως ἡ ἐκτέλεσις ἀντηρίδων τινῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν παλαιῶν καὶ μὴ ἀνακαινισθέντων τοίχων τοῦ ναοῦ. Ἄλλαι ἐργασίαι αὗται δὲν κατωρθώθη νὰ περατωθῶσιν ἕνεκα ἄλλων τινῶν δυσχερειῶν καὶ δὴ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχω-

ρήσεως τοῦ διευθύνοντος τὰ ἔργα ἀρχιτέκτονος κ. Τρούμπ. Ἐδαπανήθησαν δρ. 1,404.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐπελήφθη τὸ συμβούλιον καὶ ἐργασιῶν πρὸς ἀνδρῶσιν τοῦ λέοντος τῆς Χαιρωνείας, ἀποστείλαν εἰς Χαιρώνειαν τὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν μηχανικὸν κ. Μουντάκην πρὸς σύνταξιν σχεδίου τοῦ σωζομένου περιβόλου καὶ τοῦ βάρου, καὶ τὸν καθηγητὴν τῆς γλυπτικῆς κ. Βροῦτον πρὸς μελέτην τῶν σωζομένων τεμαχίων τοῦ λέοντος καὶ σκέψιν περὶ τῶν δεόντων γενέσθαι πρὸς ἀνδρῶσιν τοῦ μνημείου. Ἀμφότεροι δὲ ἐπανῆλθον μετὰ τινὰς ἡμέρας εἰς Ἀθήνας ἄγγελοι οὐχὶ εὐαρέστων εἰδήσεων. Ὁ κ. Μουντάκης γνωματεύει ὅτι καὶ τὸ ἐκ πώρου λίθου τεῖχος τοῦ περιβόλου εἶνε σεσαθρωμένον καὶ πρὸ πάντων τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ βάρου τοῦ λέοντος, ὃ εἶνε ἀνάγκη νὰ οἰκοδομηθῇ ὅλως νέον. Ὁ δὲ κ. Βροῦτος παρετήρησεν ὅτι τὰ τοῦ λέοντος τεμάχια ἔχουσι ρωγμάς, αἵτινες δυσχερῆ καὶ ἐπικίνδυνον καθιστῶσι τὸν διὰ σιδηρῶν γόμφων σύνδεσμον αὐτῶν· γνωματεύει δὲ ὅπως κατασκευασθῶσιν ἀντίτυπα τῶν τεμαχίων τούτων ἐκ γύψου καὶ οὕτω συμπληρωθῇ ἐν Ἀθήναις ὁ ὅλος λέων ἐκ γύψου· τούτου γενομένου εὐχερεστέρα πλέον εἶνε ἢ ἐκ λίθου κατασκευὴ τῶν ἐλλειπόντων τεμαχίων, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἢ συμπλήρωσις τοῦ λέοντος ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ ἀνδρῶσιν αὐτοῦ. Τὰς προτάσεις ταύτας θέλει ἐκτελέσει τὸ συμβούλιον τὸ ἀρξάμενον ἔτος, εὐθὺς ὡς βελτιωθῇ ὁ καιρὸς καὶ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐν ὑπαίθρῳ ἐργασίαν.

Ἀνέλαβε δὲ τὸ συμβούλιον καὶ τὴν περισυναγωγὴν τῶν ἀνὰ τὴν Βοιωτίαν τῆδε κάκεισε διεσπαρμένων ἀρχαίων καὶ κατάθεσιν αὐτῶν ἐν τῇ ἐν Θήβαις συλλογῇ. Διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐδαπανήθησαν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους δραχμαὶ 952.

Ἐν Ἀθήναις δὲ ἀνέλαβε καὶ τὸν καθαρισμὸν καὶ συν-

τήρησιν τῶν μνημείων καὶ ἀρχαιολογικῶν τόπων. Ἐδαπανήθησαν καὶ διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας δρ. 1,754.

Δι' ἀγορὰν ἀρχαίων ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος δρ. 17,345, ποσὸν ἀρκετὰ ὑπέρογκον ἐν σχέσει πρὸς τὰ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη δαπανηθέντα. Τοῦτο ἐγένετο, διότι τὸ συμβούλιον ἔκρινεν ἀναγκαῖον πρόσκτημα διὰ τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Μουσεῖον δύο συλλογὰς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐν Ἑλλάδι εἰσαχθείσας, μίαν δηλ. συλλογὴν κρητικῶν ἀρχαίων, ἐκ τοῦ Ἰδαίου ἀντρου, ἣν ἠγόρασε παρὰ τῆς χήρας Μητσωτάκη ἀντι δρ. 7,000, καὶ ἐτέραν συλλογὴν κυπριακῶν ἀρχαιοτήτων, ἣν ἠγόρασε παρὰ τοῦ Γ. Φιλήμονος ἀντι δρ. 8,500.

Τῶν ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἑταιρείας, ὅσα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους εἶνε ὑπὸ τὰ πιεστήρια, ἐλπὶς ὑπάρχει ὅτι θὰ περατωθῇ ἢ ἔκδοσις τὸ προσεχὲς ἔτος. Τακτικῶς δὲ ἐξακολουθεῖ ἐκδιδομένη ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, ἣν ὁ ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀρχαιολογούντων φιλόλογων τῆς Γερμανίας Wilamowitz ὠνόμασεν ἐσχάτως «ἐφημερίδα ἣν πᾶς τις ὀφείλει νὰ ἀναγινώσκη».

Κατὰ τὸ λήξαν δ' ἔτος ἔσχεν ἀφορμὴν τὸ συμβούλιον νὰ σκεφθῇ καὶ περὶ τῆς ἐν προσεχεῖ μέλλοντι ἐκτελέσεως σπουδαιοτάτου ἐν Ἀθήναις ἀνασκαφικοῦ ἔργου καὶ νὰ προβῇ πρὸς τοῦτο εἰς ἀγορὰν δύο παρὰ τὸ Θησεῖον κτημάτων ἀντι δρ. 11,061. Ὁ διευθυντῆς τοῦ παρ' ἡμῖν Γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου κ. Δαϊρφελδ ἐπιλαβόμενος ἀπὸ ἐτῶν τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς τοπογραφίας τῶν Ἀθηνῶν ἠγόρασε πρὸς τοῖς ἄλλοις διὰ χρημάτων τινὸς τῶν ἑαυτοῦ φίλων δύο παρὰ τὸ Θησεῖον οἰκίας, ἃς ἀνασκάψας ἀπεκάλυψεν ὑπ' αὐτάς σπουδαῖον οἰκοδόμημα τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ἴσως τὴν Βασιλείον στοάν. Ἄλλ' ἡ ἐξακολούθησις τῶν

ἐργασιῶν πρὸς περαιτέρω ἀποκάλυψιν τῆς οὕτω ἀνακαλυφθείσης παλαιᾶς Ἀγορᾶς ὑπερέβαινε τὰς δυνάμεις ἰδιωτικῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ δὲ κ. Δαΐρφελδ ὀφείλων νὰ ἀποδώσῃ, ἃ εἶχε λάβει χρήματα, εὐρίσκειτο ἐν τῇ ἀνάγκῃ νὰ πωλήσῃ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθέντα καὶ ἀνασκαφέντα κτήματα. Εὐνόητον δὲ εἶναι ὅτι τὸ Συμβούλιον ἔσπευσε νὰ ἐξαγοράσῃ τὰ κτήματα ταῦτα, διότι τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαιολογικῇ Ἐταιρείᾳ ἐπιβάλλεται ἡ ἀνασκαφὴ τῆς παλαιᾶς Ἀγορᾶς. Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν πρέπει νὰ ἀνακτήσῃ τὴν παλαιὰν αὐτῆς Ἀγοράν, καθ' ὃν τρόπον ἡ Ῥώμῃ διὰ μεγάλων χρηματικῶν θυσιῶν καὶ διὰ συντόνου καὶ πολυχρονίου ἐργασίας τῶν Ἰταλῶν ἀνεκτήσατο τὸ Forum Romanum. Ἀρχῆς δ' οὕτω γενομένης, πρέπει ὡς τάχιστα νὰ ἐξαγορασθῶσι καὶ ἄλλαι παρὰ τὸ Θησεῖον οἰκίαι καὶ οὕτω νὰ ἀρχίσῃ ἐκτέλεσις ἀνασκαφῆς, ἧς ἡ διεξαγωγὴ θὰ ἐπιθέσῃ τὴν κορωνίδα εἰς τὰ ἀνασκαφικὰ ἔργα τῆς Ἐταιρείας.

Περατοῦντες ἐνταῦθα τὸν περὶ τῶν ἔργων τῆς Ἐταιρείας λόγον, ἀνακοινοῦμεν ἡμῖν, ὅτι κατὰ τὸ ληξάν ἔτος ἐτελέσθη ἐν Ἀθήναις σεμνὴ ἑορτὴ ἐπὶ τοῖς ἀποτελέσμασι γενναίων ἐπὶ ὄλην πεντηκονταετίαν ἐργασιῶν πρὸς ἀποκάλυψιν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν ἐν Ἑλλάδι μνημείων τῆς ἀρχαιότητος. Τῇ 6ῃ Ἀπριλίου 1898 ἡ παρ' ἡμῖν Γαλλικὴ ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ ἐώρταζε τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς. Τῆς ἑορτῆς ταύτης συμμετέσχεν ὀλοψύχως τὸ συμβούλιον, ἐφωταγώγησε δὲ καὶ τὴν Ἀκρόπολιν τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης πρὸς τιμὴν τῆς ἀρχαιότητος τῶν παρ' ἡμῖν ξένων ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν, ἧς τὴν μακροχρόνιον καὶ τοσοῦτον καρποφόρον ἐπιστημονικὴν δρᾶσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρηκολούθησεν ἡ πρωτότοκος αὐτῆς ἀδελφὴ ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ τῇ ἐρεύνῃ, ἡ ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν Ἐταιρεία. Ἡ δὲ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Πρόεδρος τῆς Ἐται-

ρείας, ἔπεμψε πρὸς τὴν Σχολὴν ἐν λευκώματι τόδε τὸ συγχαρητήριο γράμμα:

Ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία
τῆ Γαλλικῆ Σχολῆ.

Ἡ Ἀρχ. Ἑταιρεία συγχαίρει τῆ ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆ Σχολῆ ἐπὶ τῆ ἑορτῆ τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς, καὶ ἐκφράζει τὰς ζωνρὰς αὐτῆς συμπαθείας εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε Διευθυντὰς καὶ ἑταίρους αὐτῆς, οἵτινες οὕτω προήγαγον τὴν Σχολὴν ταύτην, ὥστε ἀνέδειξαν αὐτὴν καθίδρυμα περίβλεπτον, γενναίως ἐργασθὲν ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης καὶ μεγάλως τιμῆσαν τὴν Γαλλίαν οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς.

Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἵδρυσεν ἡ Γαλλία τὴν Σχολὴν ταύτην ἐν τῇ χώρᾳ τῶν λευψάνων τοῦ παρελθόντος, ἐν τῇ πάλαι ποτὲ κοιτίδι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς τέχνης, θελήσασα οὕτω νὰ συνεχίσῃ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον, οὕτινος τοσοῦτον ἐπιτυχῶς καὶ ἐνδόξως κατήρξατο ἀπὸ τοῦ 1829 διὰ τῆς Expédition Scientifique du Morée. Αἱ κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις ἐν Γαλλίᾳ περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο ἐκάστοτε τὴν ἐν Ἀθήναις Γαλλικὴν Σχολὴν, παρ' ἡμῖν δὲ ἔτυχεν αὕτη ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς καὶ προθύμου ἐκάστοτε συνδρομῆς εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἔργων τῆς. Τῆς ἐπιτυχίας δέ, μεθ' ἧς ἐξεπλήρωσεν αὕτη ἄχρι τοῦδε τὸν προορισμὸν τῆς, τρανὰ μαρτύρια πρόκεινται αἱ ἀνασκαφικαὶ αὐτῆς ἐργασίαι παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν, ἐν Θήρᾳ καὶ ἐν Μυρτίνῃ, ἐν Νεμέᾳ καὶ ἐν Κορίνθῳ, ἐν Ἐλατεῖᾳ, ἐν Θεσπιαῖς, ἐν Ὀρχομενῷ καὶ παρὰ τὴν Κωπαΐδα, ἐν Στράτῳ, ἐν Μαντινεῖᾳ καὶ ἐν Τεγέᾳ, ἐν Μιστρῆ καὶ ἐν Δαφνίῳ, καὶ μάλιστα τὰ δύο ἀνασκαφικὰ αὐτῆς ἔργα, τὸ ἐν Δήλῳ καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς, ἅτινα ἐποχὴν ἀποτελοῦσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν. Τῆς δὲ πρὸς ἐρμηνείαν τῶν μνημείων καὶ πρὸς προαγωγὴν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης δράσεως τῆς Σχολῆς περιφανῆ μαρτύρια πρόκεινται πλεῖστα ὅσα συγγράμματα καὶ μονογραφαὶ καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ εἰκόσιν ἐκδοθέντες ἤδη ὑπὸ τῆς Σχολῆς ὀγκώδεις τόμοι τοῦ σπουδαιοτάτου ἐν τοῖς ἀρχαιολογικοῖς περιοδικοῖς Bulletin de Correspondance Hellénique.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἰδρυθὲν σωματεῖον πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν

ἔργων τῆς ἀρχαιότητος, εὐχαρίστως εἶδε τὴν Γαλλικὴν Σχολὴν ἰδρυθεῖσαν ἐν Ἀθήναις, καὶ μετὰ συμπαθείας παρηκολούθησεν ἐπὶ ἡμίσειαν ἤδη ἑκατονταετηρίδα τὰ ἔργα αὐτῆς, συμμετέχει δὲ σήμερον τῆς χαρᾶς τῶν Γάλλων σοφῶν, οἵτινες δικαίως μετ' ἔθνικῆς ὑπερφηφανείας ἐπισκοποῦσιν ἤδη τὸ ἀρχαιολογικὸν ἔργον τῆς ἑαυτῶν Σχολῆς, καὶ εὐχεται τῇ Σχολῇ τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι προκοπὴν ἐν τῷ εὐγενεῖ ἀγῶνι ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀπριλίου 1898

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Π. Καββαδίας

Τέλος δὲ ἀνακοινοῖ ὑμῖν τὸ συμβούλιον, ὅτι, συμφώνως πρὸς τὴν ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν τῆς συνελεύσεως τῶν ἐταίρων, ἡγοράσθη οἰκόπεδον κατὰ τὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Πανεπιστημίου καὶ Ὀμήρου καὶ ἤρξατο ἡ ἐν αὐτῷ οἰκοδομὴ κτιρίου τῆς Ἐταιρείας κατὰ σχέδιον, ὅπερ ἐκπονήσας ὁ ἀρχιτέκτων κ. Ἰω. Ἀξελὸς παρέσχε δωρεὰν τῇ Ἐταιρείᾳ. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐνέκρινε τὸ συμβούλιον ἐν τοῖς καθόλου μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῶν κκ. Τρούμπ καὶ Δαῖρφελδ' ἀπεδέξατο δὲ μετὰ ταῦτα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τροποποιήσεις τινὰς ἐκληφθεῖσας ἀναγκαίαις ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων. Τὰ κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κτιρίου τούτου θέλουσιν ἐκτεθῆ ὑμῖν ἐν τῇ τοῦ προσεχοῦς ἔτους λογοδοσίᾳ, ὅτε, περατωμένου ὄντος τοῦ οἰκοδομήματος, ἡ περὶ τῆς δαπάνης καὶ ἡ περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτοῦ μορφῆς κρίσις θέλει εἶσθαι ὑμῖν εὐχερῆς. Τὸ Συμβούλιον ἡυχαρίστησεν, ὡς εἰκός, δι' ἐγγράφου τοῦ τὸν ἀρχιτέκτονα κ. Ἀξελόν, ἐφ' ἧ οὗτος παρέσχεν ἀφιλοκερδῶς τῇ Ἐταιρείᾳ ἐργασίᾳ. Ἐνταῦθα δέ, ἐν τῇ συνελεύσει ὑμῶν ταύτῃ, πολλὰς ἐκφράζει τὸ Συμβούλιον χάριτας τῷ Διευθυντῇ τοῦ

Γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἀρχιτέκτονι κ. Δαΐρφελδ, ὅστις, ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ κτιρίου τῆς Ἑταιρείας ἐπιτροπῆς, μεγάλως τῇ ἀληθείᾳ καὶ μετὰ τῆς αἰείποτε διακρινούσης αὐτὸν προθυμίας ἐβοήθησεν ἡμᾶς ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν κατὰ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην.

Καταπαύοντες οὕτω τὸν λόγον ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι τὸ προσεχὲς ἔτος θέλομεν συναντηθῆ ἐν τῷ νέῳ κτιρίῳ τῆς Ἑταιρείας.